

БЕКТЕМШІ

«Шортанды кентіндегі №3 жалпы орта
білім беретін мектебі» коммуналдық
мемлекеттік мекемесінің директоры

А.Анесий

2021ж.

«

**«Ақмола облысының білім басқармасының
Шортанды ауданы бойынша білім бөлімі
Шортанды кентінің №3 жалпы орта білім беретін мектебі»
КММ-ң жанындағы «Айналайын» шағын орталығының
“Күншуақ” ортаңғы тобының
Мектепке дейінгі типтік үлгілік бағдарлама бойынша
2021-2022 оқу жылына арналған
«Бәрін білгім келеді»
(Мнемотехника тәсілі бойыншаа балалардың қызығушылығына
арналған вариативтік компонент)
вариативтік компоненті**

Тәрбиеші: Бексолтан Айжангуль

«Бәрін білгім келеді» вариативтік компонент. Түсініктеме

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту стандарты талаптарына сәйкес мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылық ойлау мәдениеті мен қиялын дамыту жұмыстарын жүргізуге байланысты «Күншуақ» ортаңғы тобына «Қатынас» саласы бойынша «МНЕМОТЕХНИКА» тәсілімен «Бәрін білгім келеді» тақырыбында адаптивтік бағдарлама алынды. Бағдарлама аптасына 1 рет жүргізіледі. 36 сағат берілген. Ондағы басты мақсат тіл дамыту, көркем әдебиет ұоқ ары қарай дамыту, байланыстырып оқыту мақсатында негізделді. Балалардың тіл дамыту мен көркем әдебиеттен алған білімдерін осы бағдарламада жалғастырып, ертегілердің, тақпақтардың, әңгімелердің маңызын, мазмұнын балаларға айтып, көрсету арқылы жүзеге асыру. Сондай-ақ балалардың көз қарасын, олардың қоршаған ортамен байланысын, дүние танымын кеңейтуге мүмкіндік береді.

Тәрбиешімен бірлескен шығармашылық барысында қабілетті, мектепке дейінгі бала тұлғасын дамытуға мүмкіндік туады. Ұлы педагог А. Сухомлинский: «Скрипа ұстаған адам жамандық жасай алмайды» - дегенді жиі қайталаған. Олай болса, театр мен көркем өнер арқылы бала көкірегіне сондай скрипка ұялатып, оны ойната білу педагогтің басты міндеті болмақ.

Мақсаты:Сахналық қойылымдар, тәрбиелік мәнді әңгімелер, тақпақтар арқылы балалардың ойлау қабілетін дамыту

Міндеттері:

- 1.Ертегі мазмұнын сахналау арқылы 3-4 жастағы балалардың тіл байлығын жетілдіру;
- 2.Дауыс ырғағы арқылы кейіпкерлерінің мінез-құлықтарын көрсете білуге үйрету;
- 3.Әр-түрлі рөлдерге ойнай білу қызығушылығын дамыту;
- 4.Басқа балалармен ұжымдық қарым-қатынасқа түсу дағдыларын қалыптастыру;

5.3-4 жастағы балаларды сахна мәдениетіне тәрбиелеу.

Мазмұны:

- Бір-бірімен қарым-қатынасқа түсетін 2-3 рөлдік қойылымдарға қатысу
- Балалардың арман, қиялдарын дамытатын көріністер
- Көркемдік образдық бейнелеу құралдарын: екпін, ым,ишара, жүріс-тұрысты пайдалану
- Ертегілер мен әдеби шығармаларды сахналау

Қолданылған әдебиеттер

1. Аймағанбетова Қ. « Мен және бәрі,бәрі,бәрі» , «Аруна» баспаса 2014 ж .
- 2.«Бала мен балабақша» Алматы. Педагогикалық журнал №7.2018ж
- 3.Елубаев.А.Е. «Балаларға базарлық» Алматыкітап 2011ж
- 4.Кежек Ысқақ «Сырымды айтам деп, шынымды айттым...» Алматы баспасы
- 5.Назарбаева.С.А. «Өзін - өзі тану»
- 6.Орынбаева.Ә.Т. «Сүйікті сиқырлы ертегілер»
- 7.Өтетілеуұлы Ермек «Әдептілік әдемілік»

«Сөйлеуді дамыту, Көркем әдебиет» пәндерінде шағын орталық топтарына арналған дидактикалық материалдар.

**Ұйымдастырылған оқу қызметі «Бәрін білгім келеді»
Адаптивтік бағдарлама**

№	Тақырыбы	Мақсаты	Сағат саны
1	Театр әлемі	Балаларға театр сөзінің мағынасын түсіндіру. Сахна деген не? Кейіпкерлерді сахналау деген не? Сөйлеу мәнері, іс- қимылдар туралы түсінік беру.	1
2	Театр әлеміне саяхат	Ертегідегі кейіпкерлерін жасау. Балалардың шығармашылығын дамыту. Әр затқа сипаттама беруге үйрету.	1
3	Жақсы сөз жарым ырыс.	Балаларды жақсы істерге, жақсы сөздер айтуға, жақсылық жасай білуге тәрбиелеу. Өзара жақсы қарым- қатынас жасай білуге үйрету	1
4	Достар ертегісі	Ертегі желісін мнемотехника тәсілі арқылы түсіндіру.Ертегіні сахналауды үйрету.	1
5	Баланың айласы	Балаларға ертегіні оқып, мазмұнын түсіндіру. Жақсылық пен жамандықты ажырата білуге үйрету. Берілген рольді қызығушылықпен орындау қабілеттерін жетілдіру.	1
6	Екі лақ	Балаларды ертегі арқылы батылдыққа, тапқырлыққа, адамгершілікке тәрбиелеу. Ертегіні сахналай білуге үйрету	1
7	Қуыршақтар	Балалармен өздерінің ойыншықтары, қуыршақтары туралы әңгімелесе отырып, балаларды әдептілікке, тазалыққа үйрету.	1
8	Қайдан келдің бауырсақ	Балалардың нан туралы түсінік беру. Сурет бойынша ертегінің мазмұнын әңгімелеу. Нанды қадірлеуге тәрбиелеу. Балалның сөйлеу мәнерін қалыптастыру	
9	«Қайырымды қоян». (ертегі)	Ертегіні балаларға түсіндіре отырып, қайырымдылыққа, адалдыққа, мейірімділікке тәрбиелеу. Бала мен қоян арасындағы достықты үлгі ете отырып, достыққа адал болу қажеттігін түсіндіру.	1
10	Адасқан құмырсқа	Таныс сюжеттер бойынша ертегілерді драмалауға үйрету.Достық қарым-қатынас және өзара көмек көрсету дағдыларын қалыптастыру..	1
11	«Ойыншықтар» Н. Әлімқұлов.	Өлең жолдарын мнемокесте арқылы мәнерлеп оқып ,түсіндіру. Есте сақтауға үйрету.Кесте бойынша өлең жолдарын жаттау	1

12	«Үш аю» ертегісі	Мнемотехника әдісі бойынша ертегі желісін графикалық суреттер көмегімен түсіндіру. Балалардың кесте арқылы қайталап айтуын қадағалау.	1
13	Жеті лақ.	Балалардың ой-өрісін дамыту үшін ертегі кейіпкерлерінің іс-қимылдарын, көрсете алуға үйрету.	1
14	Екі сараң қонжық	<i>: Ертегінің мазмұны мен тақырыбының арасындағы байланысты көруге баулу. Ой - өрісін, ойлау қабілетін, тіл байлығын дамыту.</i>	1
15	Онға дейін санай білетін лақ ертегісі.	Балаларды достыққа тәрбиелеу. Есте сақтау қабілет терін, диалогты сөйлеуге үйрету. Ертегіні рөлге бөліп ойнауға үйрету.	1
16	«Қызыл телпек»	Кейіпкерлердің іс-әрекетін, дауыс ырғағын бере білуге үйрету. Өзін-өзі көрсете білуде жеке шығармашылық қабілеттерін танытуға тәрбиелеу.	1
17	Қоянның үйі	Балалардың ой өрісін ертегі айту арқылы дамыту, байланыстырып сөйлеуді, тіл байлықтарын толықтыру. Ертегіні рөлге бөліп ойнауға үйрету. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
18	Түлкі мен ешкі	Ертегі мазмұнын зейін қойып тыңдауға үйрету. Балалардың сөздік қорын молайту	1
19	Мақтаншақ қоян.	Балаларды ертегі мазмұнын мәнерлеп айтуға және диалогты сөйлеуге үйрету. Ертегідегі кейіпкерлердің сөз мәнерін, кимыл - қозғалысын келтіріп ойнауға үйрету. Қолданылатын көрнекіліктер: АКТ, ертегі мазмұнын бейнелейтін суреттер	1
20	«Қолғап» украин халық ертегісі.	Балаларға ертегі мазмұны туралы түсінік беру, ертегідегі кейіпкерлердің дауысын салуға үйрету.	1
21	«Аяз ата сиқыры» ертегісі	Театрландырылған әрекеттің басқа жұмыс түрі: саусақ театры арқылы сахналауға үйрету. Есте сақтау қабілетін дамыту.	
22	«Дәрігер Айболит » ертегі.	Балаларды мейірімдікке, өзге адамдарға, жануарларға қамқорлық қатынасын білдіруге талаптан дыруды жалғастыру. Жануарларға қамқорлыққа тәрбиелеу.	1
23	«Жыл басына таласқан хайуанаттар»	Таныс сюжеттер бойынша ертегілерді драмалауға үйрету. Ертегі желісін ретімен орындауды жетілдіру. Дұрыс қарым-қатынас	1

	ертегісі	жасауға тәрбиелеу.	
24	«Қияр мен капуста» ертегісі	Таныс сюжеттер бойынша ертегілерді драмалауға үйрету. Барлық дыбыстарды анық және әртүрлі қарқында дыбыстауға жаттықтыру.	1
25	«Бидай мен қанбақ» А.Тоқмағанбетов	Өлеңді мәнерлеп оқи отырып, қазақ халқының ежелден келе жатқан кәсіби егін өсіру туралы мағлұмат беру.	1
26	«Қайырымды бала» Б.Данабеков	Қайырымдылық, имандылық туралы түсінік беру, балалардың бойына рухани адамгершілік қасиеттерді ұялату. Өз халқының салт дәстүрінде негізделген адамдық асыл қасиеттерді ажырата біліп игеруге баулу. Қайырымды болуға тәрбиелеу.	1
27	«Арыстан мен тышқан» (латыш ертегісі)	«Арыстан мен тышқан» ертегісінің мазмұнымен таныстыру, ертегіні оқып беру, тіл байлықтарын молайту, қызығушылықтарын арттыру, ойлау қабілеттерін дамыту. Арыстан мен тышқанның айырмашылығын айту.	1
28	«Қияр мен капуста» ертегісі	Таныс сюжеттер бойынша ертегілерді драмалауға үйрету. Барлық дыбыстарды анық және әртүрлі қарқында дыбыстауға жаттықтыру.	1
29	Гүл туралы аңыз. Мнемотехника тәсілімен	Ертегінің мазмұнымен, кейіпкерлерімен таныстыру, ертегіні тыңдауға, ертегі бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру.	1
30	Қайдан келдің бауырсақ	Графикалық сурет бойынша ертегінің мазмұнын мнемотехника тәсілі арқылы айта отырып, өлең жолдарын жаттау. Баланың сөйлеу мәнерін қалыптастыру	1
31	Тақпақ айта білемін Мнемотехника тәсілі	Балалардың жаттаған тақпақтарын мнемотехника тәсілімен қайталап тексеру.	1
32	Еңбек, бәрін жеңбек.	Балаларға еңбек туралы мақал-мәтелдер үйрету. Мақал-мәтелді мнемотехника тәсілі арқылы жаттау.	1
33	Біз бақытты баламыз	Бақыт, қуаныш, сүйіспеншілік құндылықтарының мағынасын түсіндіру. Балалардың дүниетан-ымын, ой-өрісін дамыту.	1
34	Орман дәрігері. Ертегі.	Балаларға ертегі желісін түсіндіре отырып, ағаштардың адам өміріне тигізетін пайдасын түсіндіру. Ертегідегі құстардың ақылдылығын айта отырып, баланы адал, ақылды, қайырымды болуға, табиғатты аялай білуге тәрбиелеу.	1

35	«Нан қайдан шығады?»	Балаларға ертегі желісін түсіндіре отырып, бидайдан нан шығатыны жайында, нан дастарханға жеткенше қаншама еңбек жасалатынын түсіндіру. Үлкендердің еңбегін құрметтеп, нанды ысырап етпеуге, бағалай білуге тәрбиелеу.. Күзгі еңбек түрлерін атау.	
36	Ертегі еліне саяхат.	Айналадағы заттардың көлемін, формасын тікелей бақылата отырып меңгерту, логикалық ойындар. Өздігімен жұмыс істеуге машықтандыру, ойнау қабілетін, байқампаздығын, сабаққа қызығушылығын дамыту, өздігінен талдау жасауға үйрету.	1